

EESTI ADVOKATUURI JUHATUS ISTUNGI PROTOKOLL

18. veebruar 2025. a nr 4
Tallinn

4.8 Vandeadvokaat X pöördumine seoses tunnistajana ülekuulamisega kliendi suhtes algatatud kriminaalmenetluses

Vandeadvokaat X teavitas juhatus sellest, et ta oli kutsutud Kaitsepolitsei poolt tunnistajana ülekuulamisele kriminaalasjas, mis on seotud tema kliendiga. Seejuures on klient soovinud advokaati enda kaitsjaks samas asjas, millega seoses advokaati tunnistajana üle kuulata sooviti. Advokaat keeldus ütluste andmisest, tuginedes kutsesaladuse hoidmise kohustusele, kuid pidi selle käigus kinnitama isiku kliendiks olemise fakti. Advokaadi hinnangul võib kirjeldatud olukorras olla tegemist advokaadi kutsetagatiste olulise rikkumisega ja kaitsja ning kliendi vahelise suhte lubamatu riivamisega. Advokaat soovib juhatuse hinnangut, kas tal on võimalik kliendile edaspidi õigusabi osutada olukorras, kus ta oli kutsutud tunnistajana ülekuulamisele. Kas tunnistajaks kutsumise tõttu on tekkinud huvide konflikti olukord, kuigi ta ei andnud ülekuulamisel kutsesaladusele tuginemise tõttu sisulisi ütlusi?

Juhatus, olles tutvunud asja materjalidega ja kuulates advokaadi ka suuliselt ära, on seisukohal, et ainuüksi asjaolu, et advokaat on kutsutud tunnistajana ülekuulamisele, ei saa välistada advokaadi kaitsjäülesande edasist täitmist, kui advokaat on keeldunud ütluste andmisest ametiprivileegi tõttu. KrMS § 54 p 1 kohaselt ei või isik olla kaitsja, kui ta on olnud või on samas kriminaalasjas kriminaalmenetluse muu subjekt. Samas ei saa kaitsjale tunnistaja staatust omistada üksnes tunnistajana välja kutsumise kaudu. Sellisel viisil näilise huvide konflikti tekitamine ei ole aktsepteeritav ning sellele olukorrale ei laiene juhatuse hinnangul KrMS § 54 p 1 nimetatud kaitsja taandamise alus. Juhatus leiab, et selline alus on kohaldatav üksnes juhul, kui kaitsja on sisuliselt käsitletav tunnistajana või sisuliselt kaasatud menetlusse tunnistajana.

Juhatus

O T S U S T A S:

Teha juhatuse seisukoht teatavaks pöördumise edastanud advokaadile ja advokatuuri liikmetele.